

1. ROZWIĄZANIE (67) sb n

o oraz a jasne, e pochylone.

sg N rozwiązanié (11); -é (2), -(e) (9). ◇ G rozwiązaniã (37); -ã (33), -a (1) SkarJedn, -(a) (3). ◇ D rozwiązaniu (3). ◇ A rozwiązani(e) (10). ◇ L rozwiązaniu (6).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI (dwa z niżej notowanych przykładów) i XVIII w. s.v. rozwiązać.

I. Rzeczownik od „rozwiązać” (58) :

1. Rozplątanie, rozsypianie; enodatio Mącz, Cn; resolutio Mącz; dissolutio Cn (11) : Enodatio, Rozwiązanie/ Rozplecenie/ Wywikłanie. Mącz 249a, 401c.

Wyrażenie: »rozwiązanie rzemyczka« (1): miał się za niegodne⁸⁰ do rozwiązania rzemyczká/ y czynienia namnieyżey poślugi tobie Pánu śwemu [w nawiązaniu do Ioann 1/27] LatHar 213.

a. Ściągnięcie z kogoś więzów (8) : Pan przez łamyfz Apostoły/ Lázárzã wkrzeźzonego Zwolennikom ná rozwiązanie dał KuczbKat 210.

α. Uwolnienie więźnia (7) :

rozwiązanie kogo (4): Potym już Apostoł tego dokłáda co się miało dziać po rozwiązaniu szátaná przed przyfciem Pánłkim. [...] będzie zaśię rozwiązán száthan z więzienia swego/ á wynidzie áby zwodził narody RejAp 169v, Cc4v, 165v, 170v. [Zawsze w nawiązaniu do Apoc 20/7.]

Przen: Wybawienie (3) :

Wyrażenie: »rozwiązanie więzienia, z więzienia« (1:1): á tym [jętym i skruszonym] ten wřzechmogący Pan rokazał opowiedzieć ty látá miłofierne Bogá [...]/ y to rozwiązanie á ofwobodzenie nędznego więzienia ich á vpadkow ich RejPos 118v, 119v.

Szeregi: »rozwiązanie i (a) oswobodzenie« [szyk 1:1] (2): RejPos 118v; poślął mię [Pan] [...] / ábym poimáńcom obwołał ofwobodzenie y więźniom rozwiązanie [indulgentiam et ... apertionem Vulg Is 61/1] niewidzącym przezyrzenie CzechRozm 119.

»wyzwolenie a rozwiązanie« (1): A tym iedno rokazał opowiedzyeć to wyzwolenie á rozwiązanie z onego wiecznego więzyenia á przekłęcia Páná swoiego. RejPos 119v.

2. Odpuszczenie winy, rozgrzeszenie; dispensatio BartBydg (32) : Dispensatio, est iuris communis et rigoris eius per eum, ad quem spectat, provida relaxatio [...] sfolgovanye, rozvázanye, popusczenye BartBydg 43b; á to zowiem rozwiązanie/ á ktorzy nie maią łkruchy/ [...] czy łą związany y grzechi ich nie będą odpufcony SeklKat X2; RejPos 119, 120, 302v marg; BiałKat 166; Bo iefli [...] pewniemy tego/ że wřzeláka moc rozwiązania przy nim [Piotrze]/ nie z náтуры/ ále Páná náłzego łáłki zołtáwiona iefł: iáko [...] LatHar 286; [Dispensatio {(folgovanye rozvázanye popufczenye)} Glosy III nr 8/27].

[rozwiązanie czym: Iże wierzę [...] być dane księżej klucze Odwierać nam skarby Boże, [...] Przez pokutę zmiłowanie, Słowem Pańskim zawiązanie, Temże zasie rozwiązanie. WierzNauka 227.]

rozwiązanie czyje, czego [w tym: G sb i pron (7), pron poss (2)] (9): Mogę mv też to powiedzieć/ o czo mię śwmmienie gryzie/ dla pociefzenia ł słowa bożego/ rozwiązania śwmmienia mego/ y navki. SeklWyzn o4v; OrzList h2v; RejPos 118v, 119, 119v, 120, 121, 303; SkarŻyw 599.

W przeciwstawieniu: »rozwiązanie ... związanie (a. [zawiązanie])« (1): Nie mnieyřzã moc dał Pan kościołowi śwemu rozwiązania/ á niżli związania. WuJNT 77; [WierzNauka 227].

Wyrażenie: »rozwiązanie grzechow, od grzechow, z grzechow« (3:1:1): A tho rozwiązanié od grzechów iáko iest w kościele chrześciáń [!] potrzebne/ [...] Chrytús sam fłowem fwym iáśnie okázuie *BiałKat* 166, 336; *BiałKaz* B4, M4; *SkarJedn* d9.

Szeregi: »rozgrzeszenie, (i) rozwiązanie« (1): Zátymże idzie/ iíz wżyfcy ich Biskupi y Popowie/ áczkolwiek poświęcenie máią [...] ále mocy ná rozgrzeźlenie/ y rozwiązanie nie máią. *SkarJedn* 339; [absolutio a peccatis rozgrzeszenye, rozvyżazanye *ReuchlinBartBydg* a2v].

»(i) związanie (a. wiązanie) i rozwiązanie« [szyk 13:4] (17): w tym fłowie dál iemu [Jezus Piotrowi] ij jego námiáftko^m/ motz związaniá ij rozwiązaniá na ziemi. *OpecŻyw* 56v; *OrzList* h2v; *RejAp* 166; iíz tu Ian s. przypomina/ iáko [...] moc związaniá y rozwiązaniá/ wiernych y niewiernych ná świcie/ poruczyć im raczył *RejPos* 118v, 119, 120, 121, 303; *BiałKat* 336; *BiałKaz* M4; *SkarJedn* 107; *SkarŻyw* 599; Wtory fpołob związaniá y rozwiązaniá/ do dyfcypliny zborowey należy/ kędy grzeźzące ktorzy nie fłuchaiá rády y nápominiá zborowe⁸⁰/ Chrištús wyłóczáć rofkázuie *NiemObr* 38; *LatHar* 109, 431; *WujNT Matth* 18 arg, s. 76; [*HerbOdpow* Nn]. [Ponadto w przeciwstawieniu 1 r.]

3. Wyjaśnienie, wytłumaczenie, rozstrzygnięcie; interpretatio PolAnt; solutio Calep; resolutio Cn (9) : *CzechRozm* 147v; Solutio – Rozwiczanie [!]. *Calep* [991]a.

rozwiązanie czego (4): *BudBib Eccle* 8/1; [iíz iáko niéktóre rzeczy dla vćiechy/ y śmiechu ták fie zawięziuiá/ iíz rozwiązanié ich/ nieumieiętnému bywa trudné/ á vmieiętnému bárzo łatwié/ á przecię [...] *SenekaGórń* 244 (*Linde s.v. rozwiązać*)]. Cf *Zwrot, Wyrażenie*.

W połączeniu szeregowym (1): Dissolubilis, Latwi ku rozwiązaniu/ rospráwianiui/ zgádnieniu. *Mącz* 401b.

Zwrot: »naleźć rozwiązanie [czego]« (2): A iefliż też w piśmiejch nie możemy wżytkiego/ o co fie pytáią/ náleść rozwiązaniá *CzechEp* 129, 238.

Wyrażenie: »rozwiązanie wątpliwości« (1): iíz święte Koncylia dla rozwiązaniá wątpliwości [...] máią záiwsze przytomność Duchá S. *WujNT* 463.

Szeregi: »rozwiązanie, zgádnienie« (1): Indissolubilis, Trudny ku rozwiązaniu/ zgádnieniu. *Mącz* 401b. [Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.]

»rozumienie i rozwiązanie« (1): Gdy co trudnego piáć á wykłádać miał/ [...] od Duchá S. zrozumienie y rozwiązanie trudności profzáć. *SkarŻyw* 201.

4. W wyrażeniu teol. »moc rozwiązania« = odpowiednik łac. pojęcia „potentia absoluta” (w odniesieniu do Boga) (2) : bo wbodze duoya yeft mocz/ yedna rozwyżazanya a druga rządna/ Moczą rozłwyżazanya wżytko moze czo yeft podobno czemu fyá nycz nyepreczyuya yzby nyebylo albo nycz nye moglo Moczą rządna tháfch yeftł fpyerwą ktorą wżytko moze bog vczynycz czemu fyá nyepreczyuya bołka ułtaua a {yá} mog bog panna thą mathką náłzą od grzechu [*pierworodnego*] zachouacz *PatKaz I* 3v.

**** Bez wystarczającego kontekstu; absolutio BartBydg, Mymer²; solutio Mącz; dissolutio Calep (4) :** *BartBydg* 3; Absolutio Entpindung Rozwiązanie. *Mymer²* 11; Solutio, Zápłáćenie też rozwiązanié/ wyfwiebodzenie. *Mącz* 400d; *Calep* 333b.

[Cf **ROZWAŻANIE 2. rozważanie czyje RejKup** p6.]

II. Rzeczownik od „rozwiązać się” (9) :

1. Rozsupłanie się, rozplątanie się [czego] (2) :

Przen (1) :

Wyrażenie: »rozwiązanie węzła« (1): przecźci iedno v Sálomoná y v infzych Prorokow/ co fie dzyeie z wiernemi Páńfkiami po rozwiązaniu tego nędznego węzła dułze s ciálem káżdego *RejPos* Ooo3v.

a. O przypadłości chorobowej: samoistne rozprostowanie się, rozkręcenie się (1) : [*ziele pępownik*] wyłtąpienie pępka z iego miełcza naprawia, y też iego rozwiązanie albo rozmiękczenie naprawia. *FalZioł* I 65a.

2. Rozpad na części; rozsypanie się (2) : *Solutilis* – łatwi do rozwiązaniá. *Calep* [991]a, 334a.

3. Rozłączenie się, odejście; solutio Vulg, PolAnt; resolutio Vulg (5) :

a. O małżeństwie: rozwiedzenie się (3) : *Leop* 1.Cor 7/27; *BudNT* 1.Cor 7/27; Przywiązaneś do żony? nie łzukayże rozwiązaniá. *WujNT* 1.Cor 7/27.

b. O śmierci (2) :

rozwiązanie czyje (1): Boć mnie iuż ofiárować máią/ y nádchodźi czas rozwiązaniá mego. *WujNT* 2.Tim 4/6.

Wyrażenie: »rozwiązanie ciała z duszą, [z ciałem]« [*szyk zmienny*] (1): *BiałKat* 103v; [A gdy vchá náchylał ná tákie śpiewánié/ W tym dułzá świéta wzięłá z ciálem rozwiązanié. *ProtJałm* 22v].

Synonimy: **1.1. rozplecienie, rozsucie; a. oswobodzenie; 2. popuszczenie, rozgrzeszenie, sfolgowanie;**

3. rozprawienie, zgadnienie.

Cf **ROZWIĘZAĆ, ROZWIĘZAĆ SIĘ**

ZCh